

5 – Prekrški v cestnem prometu

Kako se obravnava prekrški v cestnem prometu?

O prekrških odločajo v hitrem postopku prekrškovni organi, kot so policija in občinski redarji, v rednem postopku pa odloča sodišče. Prekrškovno pravo je, poleg kazenskega prava, v pravnem redu Republike Slovenije del kaznovalnega prava, zato se mora pri odločanju o prekrških koncept kazenske obtožbe iz 6. člena Evropske konvencije o človekovih pravicah.

Hitri postopek

Prekrškovni organ zbere dokaze in izda pisno odločbo; če pooblaščen uradna oseba prekrškovnega organa prekršek osebno zazna, ali ga ugotovi z uporabo ustreznih tehničnih sredstev ali naprav, praviloma na kraju samem kršitelju izda **plačilni nalog**.

Pravno sredstvo zoper plačilni nalog je zahteva za sodno varstvo, ki jo je treba vložiti v osmih dneh od vročitve odločbe o prekršku, pisno pri pristojnem prekrškovnem organu. **Če prekrškovni organ ugotovi, da je zahteva pravočasna in utemeljena, lahko:**

- odločbo o prekršku odpravi in ustavi postopek,
- odločbo odpravi in vloži predlog pri pristojnem prekrškovnem organu,
- jo nadomesti z novo odločbo,
- izreče opomin namesto sankcije in o tem obvesti storilca in osebo, ki je vložila zahtevo za sodno varstvo oziroma vroči novo odločbo,

sicer pa prekrškovni organ zahtevo za sodno varstvo posreduje v odločanje pristojnemu sodišču.

Sodišče s sodbo lahko:

- zahtevo kot neutemeljeno zavrne ali
- pa zahtevi s sodbo ugotovi ter praviloma spremeni odločbo o prekršku.

Zoper to sodbo je možnost pritožbe zelo omejena.

Pravnomočne odločbe o prekrških se iz evidenc prekrškovnih organov izbrišejo po poteku treh let od dneva pravnomočnosti odločb.

POMEMBNO – polovično plačilo globe

Kršitelj, ki ne vloži zahteve za sodno varstvo, plača samo polovico izrečene globe, **če jo plača v osmih dneh po pravnomočnosti (16 dneh od vročitve)**. Če plača pred pravnomočnostjo, zahteva za sodno varstvo zoper odločbo o prekršku praviloma ni dovoljena.

Posebnost v zvezi s kršitvami predpisov o ustavljanju in parkiranju vozil

Za kršitev predpisov o ustavitvi in parkiranju vozil se ob ugotovitvi prekrška, o katerem kršitelja ni bilo mogoče seznaniti na kraju prekrška, na primernem mestu pritrdi na vozilo **obvestilo o prekršku**, ki vsebuje kraj in čas storitve, registrsko številko vozila, pravno opredelitev prekrška, višino za prekršek predpisane globe in naslednje pouke:

- pravici do plačila polovice predpisane globe v osmih dneh od dneva izdaje obvestila, z opisom načina plačila globe,
- da se bo ob pravočasnem plačilu globe štelo, da je bil plačniku izdan plačilni nalog za prekršek, ki je označen na obvestilu, in da je ta postal pravnomočen, ker se je plačnik odpovedal ugovoru zoper plačilni nalog iz 57.b člena tega zakona in zahtevi za sodno varstvo,
- da v primeru pravočasnega plačila globe stroški postopka ne bodo zaračunani, da prekršek ne bo vpisan v evidenco o prekrških in da bo postopek zaradi prekrška s pravočasnim plačilom globe končan, ter

- **da morebitno neplačilo globe nima pravnih posledic** in da se bo v takem primeru po poteku roka za plačilo **postopek zaradi prekrška nadaljeval zoper lastnika** ali imetnika pravice uporabe vozila z izdajo plačilnega naloga po določbah tega zakona.

V kolikor **dejanski kršitelj** predpisov o ustavljanju in parkiranju vozil ne plača polovice izrečene globe v osmih dneh od dneva izdaje obvestila, bo lastnik ali imetnik pravice uporabe vozila prejel plačilni nalog zaradi storitve prekrška v zvezi z ustavljanjem in parkiranjem vozil. Zoper tovrstni plačilni nalog zahteva za sodno varstvo ni dovoljena, kršitelj pa ima pravico do **ugovora** v osmih dneh od vročitve plačilnega naloga. Kršitelj mora v ugovoru navesti vsa dejstva in dokaze v svojo korist, ker jih sicer v morebitnem nadaljnjem postopku ne bo več mogel uveljavljati (ugovor šteje kot izjava v hitrem postopku o prekršku).

Na podlagi ugovora prekrškovni organ plačilni nalog odpravi in o ugovoru odloči z odločbo o prekršku ali postopek o prekršku ustavi.

Redni sodni postopek

Ta postopek se uporabi v nekaterih določenih primerih (pogoji za izrek stranske sankcije, mladoleten storilec itd.). Na podlagi obdolžilnega predloga o prekršku odloča sodišče.

V postopku vam mora biti omogočeno, da ste zaslišani na ustni obravnavi in predlagate dokaze. Če prekršek priznate, sodišču ni treba zbirati drugih dokazov.

Po izvedenem dokaznem postopku vas lahko sodišče spozna za odgovornega in vam izreče sankcijo za prekršek, v vseh drugih primerih pa sodišče s sodbo postopek ustavi. Zoper sodbo o prekršku se lahko pritožite na višje sodišče v osmih dneh od vročitve sodbe.

Pravnomočne odločbe o prekrških se iz evidenc pri Ministrstvu za pravosodje izbrišejo po poteku treh let od dneva pravnomočnosti odločb, vendar ne dokler trajajo stranske sankcije.

Katere sankcije se mi lahko izrečejo?

Sankcija, ki se izreče za prekrške v cestnem prometu, je predvsem **globe**, za posebno lahke prekrške pa se lahko namesto globe izreče opomin oziroma opozorilo izreče opomin. Poleg globe se lahko izrečejo tudi **kazenske točke v cestnem prometu** s prenehanjem veljavnosti vozniškega dovoljenja ali prepovedjo uporabe vozniškega dovoljenja ter prepoved vožnje motornega vozila.

Kazenske točke v cestnem prometu so predpisane za določene prekrške zoper varnost javnega prometa. Skupno evidenco kazenskih točk v cestnem prometu upravlja Ministrstvo za pravosodje. Če v **dveh letih** dosežete 18 kazenskih točk ali več, vam sodišče na podlagi obvestila skupne evidence kazenskih točk izreče prenehanje veljavnosti vozniškega dovoljenja, če pa ste imetnik tujega vozniškega dovoljenja pa sodišče namesto prenehanja veljavnosti vozniškega dovoljenja izreče prepoved uporabe tujega vozniškega dovoljenja na ozemlju Republike Slovenije za dobo enega leta. Kazenske točke v cestnem prometu se sicer **izbrišejo iz evidence** po preteku dveh let od pravnomočnosti odločbe, s katero so bile izrečene, če v tem času storilec ne doseže števila kazenskih točk, zaradi katerega se izreče prenehanje veljavnosti vozniškega dovoljenja oziroma prepoved uporabe vozniškega dovoljenja na ozemlju Republike Slovenije.

Prepoved vožnje motornega vozila za čas od enega meseca do enega leta se praviloma izreče pri hujših prekrških zoper varnost javnega prometa, če pa se ta sankcija izreče osebi, ki ima tuje dovoljenje za vožnjo motornega vozila, obsega ta sankcija prepoved vožnje motornega vozila določene vrste na »le« ozemlju Republike Slovenije.

Če globe ne plačate, se ta praviloma izterja prisilno po določbah zakona, ki ureja davčno izvršbo. Davčno izvršbo v Republiki Sloveniji izvaja Finančna uprava Republike Slovenije.

Če zaradi vašega izkazanega slabega premoženjskega stanja ali svojih možnosti za plačilo ne morete plačati globe, lahko v osmih dneh po poteku roka za plačilo globe predlagate, da se plačilo globe nadomesti z opravo določene naloge v splošno korist ali korist samoupravne lokalne skupnosti. Primeroma je predlogu treba priložiti npr. potrdilo o premoženjskem stanju, lastniških deležih na nepremičnem ali premičnem premoženju, zadnjo odločbo davčnega organa o odmeri dohodnine, potrdilo o številu vzdrževanih družinskih članov ali dokazila o zdravstvenem stanju ter o drugih osebnih okoliščinah na strani storilca, ki kažejo na upravičenost nadomestitve globe z nalogami v splošno korist ali korist samoupravne lokalne skupnosti.

Kaj se zgodi, če sem državljan druge države?

A) Prekršek zaznan osebno

Če cestnoprometni prekršek zazna policist (npr. z radarjem) navadno ob izreku globe odloči tudi, da se odločba **izvrši takoj**, če spozna, da bi storilec lahko onemogočil njeno izvršitev (če storilec ne more dokazati identitete ali nima stalnega prebivališča ali če bi se z odhodom zaradi prebivanja v tujini lahko izognil odgovornosti za prekršek).

Če storilec globe ne plača na kraju samem, prekrškovni organ, izvede vse potrebne ukrepe za zavarovanje plačila (s sklepom odloči, da se mu začasno vzamejo potna listina, vozniško dovoljenje, dokumenti vozila, prevozne listine ali drugi dokumenti, ki spremljajo blago, vrednostni papirji, prevozna sredstva ali druge premičnine). V praksi to pomeni, da prekrškovni organ navadno pospremi kršitelja do lokacije, kjer je mogoče plačilo globe oziroma dvig gotovine.

B) Prekrškovni postopek v primerih iz Direktive 2011/82/EU

Za določene prekrške zoper varnost cestnega prometa (prekoračitev najvišje dovoljene hitrosti, neuporaba varnostnega pasu, vožnja skozi rdečo luč, vožnja pod vplivom alkohola, vožnja pod vplivom drog, psihoaktivnih zdravil in drugih psihoaktivnih snovi, vožnja brez zaščitne čelade, nedovoljena uporaba prepovedanega prometnega pasu in nedovoljena uporaba prenosnega telefona ali druge komunikacijske naprave med vožnjo) in pod pogoji:

- da je bil prekršek storjen z motornim vozilom, ki je registrirano v drugi državi članici Evropske unije, za katero je Direktiva 2011/82/EU zavezujoča,
- da na kraju storitve prekrška ni bilo mogoče ugotoviti storilca prekrška, pridobiti njegovo izjavo o prekršku oziroma storilcu izdati in vročiti odločbo o prekršku in
- da storilec prekrška nima stalnega ali začasnega prebivališča na ozemlju Republike Slovenije

se postopek o prekršku začne tako, da pristojni organ, ki je ugotovil prekršek, lastniku oziroma imetniku vozila ali drugače identificirani osebi, osumljeni storitve prekrška zoper varnost cestnega prometa na ozemlju Republike Slovenije, **pošlje pisno obvestilo o prekršku in obrazec za odgovor na obvestilo**.

Lastnik vozila lahko odgovori na obvestilo o prekršku v 60 dneh od dneva vročitve obvestila o prekršku, prekrškovni organ pa po prejemu odgovora oziroma po izteku 60 dnevnega roka izvede hitri postopek ali določi o vložitvi obdolžilnega predloga. V primeru, da je v zvezi s prekrški iz Direktive 2011/82/EU vložen obdolžilni predlog, je za obravnavanje teh zadev izključno pristojno **Okrajno sodišče v Celju**.

C) Dodatno glede sodne pristojnosti v zadevah z mednarodnim elementom (EU): Za odločanje v zadevah priznavanja in izvrševanja odločb sodišč in drugih pristojnih organov iz držav članic Evropske unije, s katerimi so izrečene denarne sankcije za prekrške ali za druge kršitve predpisov, in za izvrševanje denarnih in drugih sankcij za prekrške, ki so jih izrekli pristojni organi v Republiki Sloveniji, s strani pristojnih organov (sodišča in upravni organi) v državah članicah Evropske unije, je tudi izključno pristojno **Okrajno sodišče v Celju**.

Sorodne povezave

[☞ Zakon o varnosti cestnega prometa](#)

[☞ Zakon o prekrških](#)

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Zadnja posodobitev: 24/06/2015